Влада - Радам !

Голос України

Газета Верховної Ради України № 157 (907) ♦ Четвер, 18 серпня 1994 року ♦ Ціна договірна

Продиктовано в номер

Кошти тим, хто працює

Президент України Леонід Кучма зустрівся з керівниками провідних підприємств сільгоспмашинобудування України.

Ця галузь працює сьогодні в складних економічних умовах за відсутності необхідних коштів, належної системи платежів, кредитування та оподаткування.

Керівники підприємств сільгоспмашинобудування висловили ряд пропозицій, спрямованих на поліпшення ситуації в галузі. Йшлося, зокрема, про створення холдінгової компанії, налагодження зв'язків з суміжниками в близькому зарубіжжі.

Президент України підтримав ряд пропозицій учасників зустрічі. Він наголосив, що сьогодні необхідно конкретно розібратися з кожним підприємством сільгоспмашинобудування і надати кошти тим, хто справді працює. На думку Леоніда Кучми, ситуація в галузі може також поліпшитись за рахунок створення нової конкурентоспроможної техніки, залучення іноземних інвестицій.

Обопільна зацікавленість

Причини, які перешкоджають нормальним взаєморозрахункам між Росією і Україною за газ, на думку голови правління Російського акціонерного товариства «Газпром» Рема В'яхірєва, полягають в неготовності деяких чиновників працювати по-новому, у відсутності законодавчої бази та невмінні використовувати вже досягнуті домовленості і підписані угоди. Про це він сказав в розмові з першим заступником Голови Верховної Ради України Олександром Ткаченком.

Як підкреслив керівник «Газпрому», Україна входить до єдиної системи енергопостачання, яка була створена в колишньому Радянському Союзі, і не має аналогів у світі. На її території розташовані найбільші підземні сховища газу, потужні розподільна і транспортна системи перекачування газу за кордон, діють проектні організації та інститути. За словами Рема В'яхірєва, Росія зацікавлена в нормальному функціонуванні цього комплексу і готова тісно співпрацювати з Україною в створенні спільних підприємств. Голова правління Російського акціонерного товариства «Газпром» також висловив стурбованість, що Україна невчасно розплачується за поставки російського газу, створюючи тим самим труднощі у виплаті заробітної плати російським газовикам.

Перший заступник Голови Верховної Ради України Олександр Ткаченко зазначив, що з його боку буде докладено необхідних зусиль, щоб не виникали подібні непорозуміння. Він підкреслив, що між адміністрацією Президента, Верховною Радою і Кабінетом Міністрів України налагоджено тісні зв'язки в плані підготовки законопроектів і, зокрема, розробці широкомасштабного документа про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією.

Зустріч прем'єр-міністрів України і Польщі

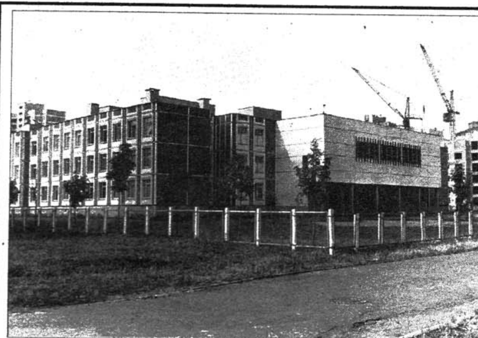
Робоча зустріч Прем'єр-міністра України Віталія Масола і Прем'єр-міністра Республіки Польща Вальдемара Павляка розпочалася у Луцьку. В зустрічі, на якій обговорюватимуться питання дальшого розвитку українсько-польських відносин, насамперед у сфері торговельно-економічного співробітництва, беруть участь також керівники ряду міністерств і відомств обох країн. За результатами зустрічі буде прийнято комюніке.

Ситуація в Україні — непроста

17 серпня відбувся брифінг прес-секретаря Президента України Михайла Дорошенка. Для початку він спростував численні повідомлення в засобах масової інформації про можливе зіткнення Президента з Верховною Радою після перших указів. «Вони всі зроблені на суто законній основі, — сказав М.Дорошенко, — і всі узгоджені з Головою Верховної Ради. Як бачите, ніякої негативної реакції вони поки що не викликали». Прес-секретар Президента заявив також, що вже підписані укази і ті, що готуються до підпису, формулюються на основі серйозних консультацій з фахівцями. Як було повідомлено, указ про валютне регулювання, цілком можливо, буде підписано до кінця цього тижня. Решту економічних указів — наступного тижня. Прес-секретар Президента сказав з цього приводу, що існує усталена думка про те, що сьогодні в Україні дуже сприятлива ситуація для перемін на краще. Але це не так. Ситуація дуже складна. Михайло Дорошенко детально відповів також на інші численні запитання журналістів.

Акредитиви спробують повернути

Прокуратура Донецької області порушила кримінальну справу щодо службових осіб колишньої Донецької обласної держадміністрації і Донецької філії Укрінбанку за фактом незаконних операцій з валютними цінностями. Колишні керівники обласної адміністрації і директор філії Укрінбанку на порушення чинного законодавства в лютому 1994 року за домовленістю з однією німецькою фірмою оформили 34 акредитиви на загальну суму 850 мільйонів доларів США. Акредитиви були вивезені за кордон і розміщені в західних банках. Одночасно з розслідуванням справи прокуратура вживає заходів для повернення акредитивів в Україну.

Абзац з листа

Наша школа — одна з найстаріших в районі: споруджена ще минулого століття за Австро-Угорської монархії. До цього часу ніхто не зазіхав на шкільне приміщення, а недавно ми дізналися, що за рішенням Долинської міськради навчальний корпус віддано черницям. В такому разі школа опиниться в скрутному становищі: школярі семи початкових класів змушені будуть навчатися в другу зміну. Це діти, які живуть на відстані 5—6 кілометрів від міста. Допоможіть залишити школу дітям!

Батьки і вчителі загальноосвітньої школи № 1. Долина Івано-Франківської області.

Чи любите ви гімназію так, як люблю її я?

Так з повним правом може запитати вчителів і учнів директор Української національної гімназії, яка міститься у Ватутінському районі Києва, Віктор Сафіулін. І одержить щиру відповідь: «Так!»

Гімназія — це дітище Сафіуліна, де навчають і виховують дітей за новими програмами. Їх розробляють директор і педагоги, беруть участь у цьому процесі й школярі. Причому вони — головні дійові особи, які, як льотчик-випробувач, мають дати остаточну оцінку праці педагогів. Чи цікаво їм учитися з більшим, ніж в інших школах, навантаженням? Чи зможуть вони здолати конкурсні іспити до престижних вузів столиці?

«Так, так, так», — таку відповідь можна почути від дітей. Перші випускники гімназії вже стали студентами університетів і інститутів, з якими гімназію єднають творчі домовленості про співробітництво. Та й молодшим школярам цікаво ходити на уроки, де їх чекають сюрпризи, де не примушують учитися, а вчать цьому. І не лише за підручниками.

Зараз у коридорах гімназії — тиша. Діти ще відпочивають, а викладачі вже працюють. І з 1 вересня гімназія без розкачки вступить у новий учбовий рік.

На знімках: Українська національна гімназія; завідувачка кафедри математики Галина Рудюк і завідувач кабінету інформатики Володимир Кучеренко готують нові навчальні програми ; директор гімназії Віктор Сафіулін.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ФЛОТ — НЕ ЯБЛУКО

Експертна комісія Росії і України з питань розділу Чорноморського флоту почала роботу в Москві. Принципової угоди щодо параметрів розділу було досягнуто у квітні цього року на зустрічі міністрів оборони двох країн у Севастополі. З 833 кораблів та суден, за попередніми підрахунками, 669 мають відійти до Росії, 164 — Україні. При цьому, згідно з досягнутими раніше домовленостями, Росія має виплатити Україні компенсацію. «Росія виступає за те, щоб Чорноморський флот був не «яблуком розбрату» в стосунках з Україною, а відправною точкою для зближення й дедалі тіснішого співробітництва двох країн. Умови для цього є», — заявив напередодні переговорів агентству «Інтерфакс» глава російської делегації Ю. Дубінін.

Референдум у Литві — голосувати можна в Києві

Посольство Литовської Республіки в Україні повідомляє, що 27 серпня в Литві відбудеться референдум щодо прийняття закону про приватизацію та індексацію вкладів. Громадянам Литовської Республіки, які постійно мешкають чи тимчасово знаходяться в Україні, також буде надана можливість взяти участь у референдумі.

Голосування відбудеться в приміщенні Посольства з 9 до 20 години 27 серпня. Довідки за телефонами: (044) 227-43-72; 227-10-42.

Адреса Посольства: Україна, Київ-5, вул.Горького,22.

У комісіях Верховної Ради України

Члени Комісії з питань науки та народної освіти виїхали в області, щоб ознайомитися зі станом підготовки загальноосвітніх закладів до 1994-95 навчального року. Вони візьмуть участь у серпневих нарадах педагогічних працівників. Підсумки аналізу цього відрядження згодом будуть розглянуті на спільному засіданні парламентаріїв та колегії Міністерства освіти. Тим часом робоча група узагальнює пропозиції щодо змін і доповнень до Кодексу про адміністративні правопорушення, Цивільного і Кримінального кодексів у зв'язку з прийняттям Закону про захист інформації в автоматизованих системах. Крім того, напрацьовують матеріали для підготовки нормативних актів, котрі сприяли б удосконаленню системи управління науково-технічною діяльністю.

У Комісії з питань правової політики і судово-правової реформи з участю фахівців відповідних міністерств і відомств, юридичних навчальних закладів триває робота над законопроектами з удосконалення порядку розгляду в судах кримінальних справ, закріплення статусу постійних комісій Верховної Ради України. Опрацьовують матеріали щодо визначення кола суб'єктів правотворчості, видів і співвідношення нормативних правових актів. Аналізують і пропозиції стосовно підготовки законодавчих актів про організацію влади в Україні на центральному і місцевому рівнях.

Над законопроектами про ліки, донорство крові та її компонентів, трансплантацію органів і тканин, психіатричну допомогу працюють нині робочі групи Комісії з питань охорони здоров'я, материнства і дитинства. Спільно з іншими комісіями аналізують пропозиції щодо змін і доповнень до Кодексу про шлюб і сім'ю, законопроектів стосовно врегулювання заробітної плати спеціалістам освіти, охорони здоров'я, культури і науки, про органи і служби в справах неповнолітніх та спеціальні установи для неповнолітніх. У зв'язку з прийняттям Верховною Радою законів щодо забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя депутати готують пропозиції стосовно приведення у відповідність з цими законами нині чинних нормативних актів.

Прес-центр Верховної Ради України.

Повернути державі

Президент України Леонід Кучма, послідовно проводячи лінію щодо наведення порядку в усіх сферах життєдіяльності суспільства, розглянув подання Координаційного комітету по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю про хід виконання Указу Президента України «Про невідкладні заходи щодо повернення в Україну валютних цінностей, що незаконно знаходяться за її межами».

За станом на 1 серпня до державних податкових інспекцій надійшли декларації від понад 120 тисяч суб'єктів підприємницької діяльності, з яких більш як 10 тисяч свідчать, що вони мають за межами України 378,5 млн.доларів США, 470,0 млн.німецьких марок і 253,4 млрд.російських рублів. На сьогодні встановлено, що з перевірених 526 підприємств 88 не задекларували валютні цінності на загальну суму 41,4 млн.доларів США, 624,8 тис.німецьких марок та 2195,1 млн. російських рублів. Всього за перше півріччя органами внутрішніх справ порушено 25 кримінальних справ за відкриття і використання за межами України валютних рахунків підприємств, установ та організацій без дозволу Національного банку.

В той же час істотних змін по наведенню порядку в цій сфері поки що не відбулося. Діюча система валютного контролю є недосконалою і не забезпечує фактичного обліку надходжень валютних коштів від експорту товарів. З метою виправлення такого становища Президент України доручив Кабінету Міністрів і Національному банку розглянути пропозиції Координаційного комітету і вжити заходів щодо наведення належного державного порядку у цій справі.

Прес-служба Президента України — Укрінформ.

Слово після сесії

ЗБЕРЕГТИ ДЕРЖАВНЕ ПЛАНУВАННЯ

Перша сесія новообраного парламенту України прийняла понад два десятки законів. Але Верховна Рада не відповіла на головне питання: що потрібно зробити для подолання економічної кризи?

Взяти хоча б фінансово-кредитну сферу. У Законі «Про бюджетну систему України» немає навіть поняття державного бюджету. Якщо ж по суті, то, скажімо, затвердження бюджету за рівнями нормативами відрахувань від загальнодержавних джерел доходів для усіх областей, незалежно від їхнього економічного розвитку, щонайменше необгрунтовано. Як, до речі, і самостійність місцевих Рад щодо розгляду, затвердження і виконання своїх бюджетів. Сьогодні насамперед потрібно, по-перше, зберегти державне планування і регулювання бюджетів усіх рівнів для зосередження в руках держави засобів, спрямованих на пріоритетні напрями розвитку виробництва; по-друге, централізувати у державному бюджеті всі кошти, а витрати різних фондів (чорнобильського, пенсійного, зайнятості та інших) здійснювати тільки з державного бюджету; по-третє, для утвердження консолідованого бюджету пройти шлях економічного вирівнювання регіонів (не можна зіставляти рівні економічного розвитку, наприклад, Донецької, Луганської, Чернігівської і Сумської областей).

Слід виробити власну податкову політику і оптимальну систему оподаткування. Всі розуміють: надто високі ставки податків ведуть до того, що виробники змушені приховувати доходи, ухилятися від сплати податків. Держава зазнає величезних збитків, чому сприяє відсутність належного бухгалтерського обліку, розвал якого відбувався під вивіскою: скорочення звітності і паперотворчості. Дожилися до того, що нині майже неможливо проаналізувати фінансово-господарську діяльність навіть державних підприємств, не кажучи вже про підприємства й організації інших форм власності.

Іван САЛО,
кандидат економічних наук.
Суми.

Розплести кримський вузол

Не говоритиму про ті позитивні підсумки, які, безумовно, є. Зупинюся лише на негативних, на мою думку, аспектах. Непокоїть, що депутати так і не спромоглися розглянути проект Конституції України. Вважаю абсолютно неприпустимим, що досі наша держава не має нового Основного Закону.

Про Крим, за який уболіває вся Україна /я не перебільшую!/, депутати говорили, як то кажуть, вряди-годи. Кримський парламент відновив Конституцію Республіки Крим від 6 травня 1992 року, де зафіксовано, що «Республіка Крим будує свої взаємовідносини з Україною на основі договору та угод», а ВР України проковтнула цю «пілюлю». До речі, ніхто із здравомислячих людей ніяк не второпає, яку Кримську автономію відновила ВР України попереднього скликання? Для кого ця автономія? Для росіян, які мають абсолютно все — російські школи, технікуми, вузи /та й уся документація ведеться виключно російською мовою/? Кажуть, Крим — багатонаціональний регіон. Так то воно так. Але ж багатонаціональні і Тюменська, і Новосибірська, і Львівська, і Вінницька області... Зрештою всі без винятку регіони колишнього СРСР. Такий був час, переселяли народи, зрусифікували їх. Абсурд, звичайно, що Республіка Крим є автономією за територіальним принципом. Такого нема ніде в світі. Автономія тому, що тут є корінний народ — кримські татари. Це зрозуміло кожному, та кримські владні структури не беруть це до уваги.

А Кримська автономія, як відомо, проіснувала доти, доки жив тут талановитий і працьовитий кримськотатарський народ. Після його депортації автономію було скасовано, республіка стала областю. Чи це не доказ того, що була кримськотатарська автономія?

Думаю, що Верховній Раді України слід розплести кримський вузол. Можливо, навіть варто скасувати кримську автономію, щоб потім уже створити /чи відновити після її ліквідації в 1945 році/ справжню кримськотатарську автономію. Тим більше, що багатостраждальний кримськотатарський народ має на це повне і незаперечне право. Це аніскільки не зачіпатиме інтереси інших народів півострова.

Павло ВЛАСЕНКО,
заступник голови Всекримського товариства «Просвіта» імені Тараса Шевченка.

Життя Рад

Ставки зроблено, панове!

Вибори виграє команда, вона ж формує владу

З перемогою у передвиборному марафоні на пост «губернатора» краю першого заступника глави облдержадміністрації народного депутата України Сергія Устича одразу ж можна було спрогнозувати, хто займе ключові позиції в новому керівництві. Звичайно, провідні члени його команди, без активної і різнобічної підтримки яких навряд чи вдалося б завоювати перше крісло в регіоні. А допомагали Сергію Івановичу насамперед однодумці, котрі працювали над розробкою та впровадженням ідеї вільної економічної зони на Закарпатті, «хрещеним» батьком якої він є.

Це — колишні начальник управління зовнішньоекономічних зв'язків Іван Іванчо, заступники глави облдержадміністрації Володимир Приходько та Василь Лінтур, в.о. обов'язки голови облради Іван Цурко, керівник секретаріату Володимир Буркало, чимало перших осіб на місцях. Тому було цілком логічним, коли на сесії новосформованої Ради Сергій Устич саме цим людям запропонував найближчі до найвищої владні сходини.

Депутати з розумінням поставились до претендентів і майже без дошкульних запитань обрали їх на відповідальні пости. «На горіхи», як кажуть, дісталось лише кандидатам на посади заступника голови Ради Івану Цурку та керівника секретаріату — Володимиру Буркалу. Але «мучили» їх в основному представники товариства підкарпатських русинів, які брали під сумнів не професійні якості претендентів, а політичні уподобання та дії.

Слід відзначити, що загалом керівне ядро обласного «уряду» має певний управлінський та життєвий досвід, фахові знання у сферах, які доведеться координувати. За подібним принципом формувався і виконавчий комітет. Найперше його голова подбав, аби тут були представлені «авторитети» провідних життєзабезпечувальних галузей краю. Це — незмінний лідер директорського корпусу Юрій Брунцвик, президент концерну «Карпати» Олег Ямалов, професор Отто Шпеник та інші. Не забули й про силові структури в особі начальника УВС Дмитра Дорчинця та податкову службу, яку представляє її начальник, єдина жінка в комітеті Марта Волощук. До речі, під час добору кандидатів враховано й національний склад регіону, більшість членів виконкому володіє мовами громадян, що тут проживають.

Зрозуміло, кожен з названих керівників в ході передвиборної кампанії активно формував імідж Сергія Устича і зробив посильний внесок у його вікторію. Так само, як і переважна більшість новопризначених керівників управлінь та відділів. У цьому, мабуть, теж немає нічого дивного, адже переможу на виборах здобувають командою з певними зобов'язаннями перед її членами на майбутнє.

Таким чином, управлінські підрозділи очолили як старі прихильники «губернатора», так і нові люди, переважно молодого віку (Устичу самому лише 39). Прикметно також, що багато з них, як і голова Ради, мають вчені ступені. Коли ж аналізувати управлінську структуру за формою, то вона майже не змінилась, частково лише у назвах. Новий підрозділ з'явився у секретаріаті Ради — відділ із зв'язків із громадськістю та засобами масової інформації. Сподіваємось, що разом із пресовою службою колишньої держадміністрації (Василь Густі), яка діяла бездоганно, і майже непомітною подібною структурою Ради, новий підрозділ ефективніше співпрацюватиме з мас-медіа. Тим більше, що його очолив колишній журналіст Іван Мільчевич. А загалом апарат Ради скоротився на 10 чоловік.

Після «заповнення» крісел на обласному рівні жителі Ужгорода з нетерпінням чекали «розкладки» на міському. Пристрасті підігрівалися ще й одіозною фігурою нового мера — колишнього президента спільного американо-українського підприємства «РІО ЛТД» Сергія Ратушняка, до діяльності якого мали претензії правоохоронні органи. Зрозуміло, всі чекали, хто ж саме увійде до його команди: прихильники з молодих комерційних структур, які найбільше підтримували нинішнього мера, чи професіонали своєї справи, що обіцяв С.Ратушняк у передвиборчій програмі?

Несподіваним для багатьох виявився вже перший хід колишнього бізнесмена: першим заступником з виконавчої роботи він запропонував обрати... основного суперника в боротьбі за крісло мера голову міського фонду комунального майна Степана Сембера. Можливо спрацювала древня формула: «Якщо хочеш знешкодити суперника, тримай його поблизу себе». Або ж переважили професійні навички Степана Васильовича, який знає проблеми міста, особливо комунально-господарські, як свої п'ять пальців. Інша річ, як удасться їх вирішувати.

Після такого перебігу подій напруження стосовно решти посад у міськраді та виконкомі досягло апогею. Та мер «дивувати» більше не хотів. Принаймні, що стосується конкретних осіб. Як і С.Устич, на ключових позиціях він теж не проти мати «однодумців». Тому й запропонував, скажімо, на посаду заступника з виконавчої роботи знаного ще по спільній роботі на заводі «Турбогаз» Володимира Цехмейструка. Членом виконкому став ще один «вихованець» підприємства директор МП «Отойлер» Валерій Бірман (свого часу МП очолював С.Ратушняк). Віддано належне й довіреній особі майбутнього мера голові страхової компанії «Партнер» Анатолію Вдовину, який представлятиме у виконкомі інтереси фінансових структур.

На відміну від обласних, міські депутати не в усьому погодились зі своїм головою. Так, не «пройшов» на посаду заступника голови Ради на громадських засадах один з лідерів Товариства угорської культури Закарпаття Тихомир Кіселі. Не затвердили міські «парламентарії» й заступника з гуманітарних проблем. Незважаючи на інші конкретні пропозиції стосовно згаданих портфелів, на сесії С.Ратушняк вирішив розглянути питання дещо пізніше.

Не підтримали й пропозицію голови Ради створити новий відділ — охорони здоров'я. Її «зарізали» в основному депутати-медики, котрі не хотіли мати над собою ще один контрольний орган.

Не повторив «сембєрівський» варіант С.Ратушняк і щодо керівника секретаріату, який очолював Іван Коцур — теж один з претендентів на пост голови Ради. Мабуть, два колишні опоненти в одній упряжці таки забагато. Тому «спікер» запропонував на цю відповідальну посаду директора будівельно-комерційної фірми «Бітур» Володимира Вигасу, що залишив дане крісло майже два роки тому, вже маючи за плечима певний досвід роботи в різних підрозділах міської влади.

Зазнала незначної реконструкції управлінська структура. Зокрема, з Фонду комунального майна в окремі ланки виведено відділи торгівлі, реєстрації об'єктів підприємницької діяльності, житловий, роз'єднано відділи культури, освіти, спорту та у справах молоді. Переглянуто функціональні обов'язки заступників голови Ради та виконкому. Їх кількість скорочено з 7 до 5 (в тому числі один на громадських засадах). Обраним заступникам запропоновано самим добирати кадри в підпорядковані їм структурні підрозділи. Керівників останніх буде затверджено на першому ж засіданні виконкому, де розглядатиметься також питання про підготовку міста до зими.

Сергій Ратушняк, який останніми роками жив за кордоном, на взірець багатьох західних держав запровадив ще одне нововведення: скорочено обідню перерву до 30 хвилин, зате робочий день у п'ятницю завершується о 15-й годині.

До речі, Сергій Миколайович відмовився від зарплати мера та службової машини з водієм. Їздить на своїй, а зарплата надходить у спеціальний фонд голови Ради, куди 33-річний «батько» міста вніс і власні заощадження. З цього фонду надаватиметься матеріальна допомога малоімущим жителям міста.

Обласну та ужгородську міську владні команди майже укомплектовано. Увійшли сюди справжні професіонали чи просто віддані «капітанам» люди, покаже час.

Микола ГОРВАТ.
Закарпатська область.

Точка зору

Скоріше в глухий кут?.. Чи відаємо, що чинимо?

Чому в Україні буде провалено економічні реформи

НОВА політична ситуація, що складається в Україні після парламентських і президентських виборів, вже зараз вимагає, та й ще вимагатиме, зміни економічної політики, що випливає з розташування сил, яке склалося. Чи буде це співвідношення на користь приватизації? І якою лінією вона далі піде? Останні «розборки» в парламенті з приводу приватизації роблять це питання далеко не риторичним, бо від процесу приватизації залежить як увесь хід економічних реформ, так і майбутній стан суспільства. Передовсім зазначимо, що власності існує лише два види: державна й приватна. Акціонерна, пайова, муніципальна й кооперативна — це лише усуспільнені форми приватної власності.

Далі. Ніколи власник не має бути всередині підприємства, завжди — поза ним. На практиці це означає, що не трудовий колектив підприємства має бути його власником, а сторонні фізичні та юридичні особи. Пов'язано це з тим, що, коли, приміром, в особі приватного фермера ми маємо збіг інтересів власника й робітника, то там, де працює кілька чоловік, а тим паче тисячі, за часткової форми власності кожний робітник—співвласник завжди тягнув, тягне й «тягнутиме ковдру» на себе, зважаючи лише на свої власні інтереси й руйнуючи тим самим економіку підприємства. І групуватимуться в такому колективі перш за все за тими позиціями, котрі задовольняють саме такі інтереси. І протиріччя між особистим інтересом внутрішнього приватного співвласника й інтересами розвитку підприємства як суцільного технологічного комплексу нерозв'язне, воно веде в глухий кут, до стагнації. На практиці це видно з того, що на таких підприємствах споживання здійснюється на шкоду нагромадженню; керівників підприємства обирають за неформальними ознаками — не жорстких і вимогливих, а таких, що потурають й вигідних; не впроваджують нову техніку — за кругової поруки немає кого звільнити; керівництву підприємства нав'язують некомпетентні рішення, що розходяться з вимогами кон'юнктури ринку; воля, що силує до роботи часткового власника, у колективі завжди слабша, ніж приватного зі сторони, тому ініціатива й творчість відступають на другий план перед користолюбством і лінощами; стадні інстинкти починають душити приватний здоровий інтерес, особистості проявитися в такій ситуації вельми важко; процвітає зрівняльний розподіл на шкоду природній диференціації в доходах; розвивається групівщина й клановість на окремих замкнених технологічних циклах на шкоду загальній технологічній політиці підприємства; технічна та ринкова політика перебуває в напівпаралізованому стані, бо керівництво підприємства змушене діяти весь час озираючись на колектив; немає притоку зовнішніх джерел нагромадження, яким є акціонерний капітал; надзвичайно утруднені злиття з іншими підприємствами, чи навпаки, розукрупнення наявних тощо.

Перелік цей можна продовжувати до нескінченності. Та чи не здається вам у всьому цьому щось знайоме? Адже всі головні пороки попередньої системи в дещо модифікованому вигляді тут також присутні. З глухого кута державної власності ми заганяємо себе в глухий кут колективно-пайової.

БЛИЗЬКО 80 відсотків підприємств, приватизованих у 1993—1994 роках, були викуплені трудовими колективами. Проте нехай не втішають вас решта 20 відсотків: у переважній більшості у цих нібито акціонованих підприємствах контрольний пакет акцій належить самому колективові підприємства.

Така приватизація тягне за собою ще низку негативних моментів. Передовсім це те, що в умовах глибокого спаду виробництва й неплатоспроможності підприємства на шкоду розвиткові витрачаються колосальні кошти на прямий викуп, на ігрища навколо некомерційних конкурсів, виплату позик, премій працівникам для сплати їхньої частки. Усі ці кошти перемелюються державним молохом й до підприємств уже не повертаються. Знекровлюється виробництво — біднішає держава. Й мета всього того геть неправедна — добігти скоріше до глухого кута.

Окрім того, вже не раз казали, що продекламований принцип рівного доступу до приватизації усіх шарів населення грубо порушується. На оренду з викупом перейшли кращі підприємства, частка й ваучер їх працівників значно вагоміші за частку працівників бюджетних організацій. Але в нас була не колективна, а державна форма власності, звідки ж узялися привілеї одних над одними? Адже в нас була «одна фабрика, один завод», чому ж комусь дістався бублик, а комусь — дірка від бублика?

Та й це ще не все. «Колективізація» у промисловості перекриває тромбами кровоносну систему економіки — не відбувається перелив капіталу. За такого варіанта розмови про структурну перебудову — порожня балаканина. Адже для того, щоб така перебудова відбулася, потрібен ринок цінних паперів, перш за все акцій, за допомоги руху яких розвиватимуться потрібні галузі та виробництва й відмиратимуть старі. Але де вони, ці акції приватизованих підприємств, хто їх бачив?

Макроекономічні наслідки такої приватизаційної політики можуть бути вельми гіркі. Відсутність справжньої структурної перебудови збереже наявний монополізм підприємств і монопольно високі ціни. Душу ринку, конкуренцію, буде зведено до мінімуму. А лише вона може вплинути й на зниження цін, й на підвищення ефективності виробництва. Законсервується приховане безробіття, можливе різке зниження темпів оновлення фондів, старі технології й обладнання потягнуть за собою збереження й «старих» професій, занепад технічної освіти й культури. Про іноземні інвестиції за такої ситуації можна буде лише мріяти.

Усі ці процеси відбуваються й відбуватимуться на тлі успішно проведеної приватизації в Росії. Україна для неї поступово перетворюється на «третій світ», призначений для «скидання» застарілих технологій. Справа може дійти того, що з плином деякого часу Україна просто не в змозі буде «перетравлювати» нові технології, вони їй будуть внутрішньо антиорганічні й протипоказані.

ДЕЯКИЙ оптимізм викликає розпочатий процес корпоратизації. Проте й тут розгорнулася суєта навколо «інтересів колективів», спроб проведення правдами й неправдами «колективістської» приватизації. До того ж, не знати й звідки спала нова біда — холдингування, що, по суті, відновлює стару систему вертикального управління в новій іпостасі. Але ж створення холдингів правомірне за наявності неподільної інфраструктури, або спроби створення технологічно замкнених вузлів постачальників і споживачів певної продукції, але в жодному разі не на базі тих міністерств, де підприємства автономні, самодостатні й у принципі пристосовані для функціонування в ринкових умовах.

Висновок з цього аналізу однозначний — в Україні під псевдоринковими гаслами повним ходом триває процес горбачовської перебудови, де мімікрія стає головним змістом економічної політики. Чи відаємо, що чинимо? Тим більше, що відповідно до липневої постанови парламенту стосовно приватизації на осінню сесію мають приготувати пропозиції про пріоритети трудових колективів з питань приватизації аж до безкоштовного передання їм частини майна підприємства.

Як альтернативу нинішньому економічному курсові пропонують такі заходи: ліквідація геть усіх пільг трудовим колективам; головним способом приватизації для середніх та великих підприємств має стати їх перетворення на відкриті акціонерні товариства, продаж акцій яких має відбуватися лише за комерційним конкурсом чи на аукціоні за ваучери або гроші; перехід на оренду з викупом як спосіб приватизації визнаються за помилковий, усі договори про оренду з викупом анулюють, середні й великі підприємства акціонують на загальних засадах, дрібні йдуть на комерційний конкурс або аукціон; заохочують продаж акцій пакетами або проведенням відкритих комерційних інвестиційних конкурсів для залучення великих інвесторів, у тому числі й іноземних.

Інвесторами чи покупцями в даному разі виступатимуть, як і раніше, підприємці, громадяни України, товариства покупців, фінансові посередники —трастові компанії та інвестиційні фонди. Конкурентність і відкритість дасть змогу, по-перше, припинити систему роздавання необгрунтованих привілеїв, а по-друге — здійснити перехід до приватної власності, володіння якою здійснюватиметься із зовнішнього, стосовно підприємства, боку. І члени трудових колективів, і решта мешканців країни будуть у даному разі в рівних стартових умовах, а у своїй сукупності через систему фінансових посередників володітимуть своїми ж підприємствами, але ставитися до них будуть вже як справжні, а не псевдогосподарі. Та й фінансові посередники за своєю природою просто не дозволять собі управляти підприємством так само, як управляв би трудовий колектив.

Певну частину кращих підприємств слід було б зарезервувати для цільового передання їх акцій ще одному видові інституційних інвесторів, котрих ми зараз не маємо, — приватним пенсійним фондам.

Внаслідок по закінченні приватизації ми отримали б переважно акціонерну форму власності, яка прислужилася б за економічну основу як для подальшого зростання, так і для нової суспільної системи.

В акціонерної форми власності, якщо контрольний пакет не належить трудовому колективові, по суті, немає недоліків. Це наймобільніша і найгнучкіша форма з усіх наявних. Вона дає змогу оперативно реагувати й пристосовуватися до будь-яких змін, проводити в життя ефективну економічну й технічну політику.

ВОДНОЧАС треба бути готовим і до певних соціальних наслідків акціонування. Так, воно призведе до посилення безробіття, бо акціонер не терпітиме зайвих людей. Але хіба це лише погано? Адже вивільнювані робітники, отримавши нову кваліфікацію (а надати умови для її отримання — це вже турбота держави), підуть працювати саме на ті підприємства, на продукцію яких є попит. Так, переливання акціонерного капіталу призведе до занепаду деяких галузей та регіонів. Та хіба це не благо для хворої економіки? Адже ці процеси саме й означають, що відбувається структурна перебудова. А «лікування» таких регіонів і галузей — це знову ж таки турбота держави.

Як ми здійснимо приватизацію, таким буде й наше суспільство. І від нас зараз залежить, чи приречемо ми Україну на тривале животіння, чи все-таки спробуємо скоро поставити її на ноги.

Юрій ОЧЕРЕТ,
генеральний директор інвестиційної компанії «Україна», кандидат економічних наук.

Перспективи

...І прогрес пішов

Цей факт — з розряду прецедентів. На Буковині вперше в аграрному секторі відбулася змичка міського промислового підприємства із селянською спілкою. «Шлюб» узяли Чернівецьке м'ясооб'єднання та колишній колгосп «Прогрес» Новоселицького району.

Мотивація цього вчинку зрозуміла навіть непрофесіоналові — сторони простягли одна одній руки, щоб легше вижити в нелегких ринкових умовах. Селянська спілка прихилилася до свого міського сусіда, розраховуючи, що він фінансово підтримуватиме її, не дасть потрапити до боргової ями. М'ясооб'єднання вирішило, що настав час відкрити власний продовольчий цех для забезпечення потреб свого персоналу. Йдеться про те, аби селянська спілка постачала їм борошно, зерно, овочі, фрукти. Словом, комплектувала гарантований продовольчий пайок.

Ось уже другий рік співіснують вони на таких засадах. І не шкодують. Селянська спілка одержала від м'ясооб'єднання чималу грошову допомогу, завдяки чому зуміла зміцнити деякі свої занепадаючі галузі. Вона фінансує спорудження школи, сама будує кілька об'єктів соціального призначення, закупила вдосталь міндобрив та гербіцидів. Відпала і потреба брати на кабальних умовах банківські кредити.

Не натішиться своїм партнером і м'ясооб'єднання. Торік кожен трудівник колективу отоварився на зиму овочами, борошном, фруктами, соліннями. І все це за порівняно низькими цінами.

Тепер партнери втілюють у життя ще кілька взаємовигідних проектів. Зокрема відчутні дивіденди принесе їм спільна звіроферма. Для селян, окрім прибутків, це ще й додаткові робочі місця. Коли хутро піде на потік, з нього масово вироблятиме головні убори швейний цех, про який завчасно подбали у «Прогресі».

Василь БАБУХ.
Чернівецька область.

Зима спитає, що робили влітку

Заборгованість об'єднань «Луцькводоканал» і «Луцьктеплокомуненерго» за комунальні послуги сягає 62 мільярдів карбованців. Сьогодні держава майже не дотує покриття різниці між фактичною вартістю тепла, води і вартістю, за якою їх відпускають населенню. Таке становище призвело до того, що фактично ці об'єднання за браком коштів не можуть нормально працювати і готуватися до зими.

Через борги за газ може не стати гарячої води у квартирах лучан, в лікарнях та й інших установах. У зв'язку з такою тривожною обстановкою в комунальному господарстві обласного центру Волині керівники названих об'єднань Анатолій Лучко та Анатолій Бащук звернулися до підприємств і організацій республіканської та обласної форм власності, які розташовані у місті, з пропозиціями щодо ліквідації заборгованості, проведення розрахунків за комунальні послуги. Зокрема, щоб узимку в оселях лучан були вода, тепло і світло запропонували взаємно зарахувати борги.

Богдан БЕРЕКЕТА.
Волинська область.

Продиктовано в номер

Винних покарають

Як уже повідомляв «ГУ», в Криму виявлено спалахи сибірської виразки. На сьогодні в Керчі та Ленінському районі півострова госпіталізовано 15 осіб. Виявлено випадки, достовірність яких підтвердив у розмові з нашим кореспондентом голова ВР Криму Сергій Цеков, коли деякі господарства півострова спішно здавали хвору на «сибірку» худобу на м'ясопереробні комбінати. За цими фактами порушено кримінальні справи, і, як запевнив С. Цеков, «винних буде покарано з усією суворістю закону».

Леоніда Кучму обрано гетьманом

Як повідомив президент Фонду захисту ветеранів — Героїв Радянського Союзу та повних кавалерів ордена Слави та їхніх сімей — Костянтин Сухов, до канцелярії Президента України Леоніда Кучми направлено рішення ради отаманів всекозацьких військ України, згідно з яким Президента обрано генерал-гетьманом всекозацьких військ України довічно. Генерал-гетьман є куратором цих військ, а також Фонду захисту ветеранів.

Міліції — кваліфіковані кадри

Кабінет Міністрів України прийняв пропозицію Міністерства внутрішніх справ, Міністерства освіти, Запорізької обласної Ради народних депутатів про створення Запорізького юридичного інституту Міністерства внутрішніх справ на базі Запорізького училища міліції. Новий навчальний заклад готуватиме слідчих і дознавачів вищої кваліфікації.

Профілактика — запорука здоров'я

Кабінет Міністрів України прийняв постанову про обов'язкові медичні огляди деяких категорій населення. Їх проводитимуть відповідно до законодавства про охорону здоров'я за рахунок бюджетних асигнувань. Щомісяця такі огляди проходитимуть діти віком до 1 року. Щорічні медичні огляди обов'язкові для дітей від 2 до 14 років, підлітків до 17 років, учнів системи профтехосвіти, студентів, ветеранів війни, праці, а також тих, хто потерпів внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Таврійські ігри

Цього понеділка під зливою пароплав «Маршал Рибалко» з українськими, англійськими й російськими рок і поп музикантами на борту, а також чарівними претендентками на звання «Міс Таврія», бізнесменами, політиками й журналістами вирушив з Києва в напрямку Каховки, де сьогодні ввечері розпочнеться Міжнародний фестиваль «Таврійські ігри - 94». Честь відкрити шоу надано славнозвісний англійській групі «Слейд», яку в доброму здоров'ї і гуморі доставила в Україну компанія «Авіалінії України». У журі конкурсу красунь такі відомі люди, як Саманта Фокс і експерт світового гатунку Чарлі Сі. З суто чоловічих конкурсів усередині музичного фестивалю очікується Міжнародний чемпіонат шанувальників пива «Золота бочка». Завтра заплановано презентацію елітного «Таврійського клубу» — об'єднання бізнесменів, політиків і діячів культури.

Літак «на винос»

Феодосійська митниця затримала директора Центру планерного спорту «Коктебель», який, використовуючи фальшиві документи, вивозив до Угорщини літак АН-2-НТ. А його «колеги» з Рівненщини вантажівкою, орендованою луганською фірмою «Прибой», транспортували з України 14 тонн металобрухту міді й дві з половиною тонни чорних металів. Прозорість кордонів вабить. За останні дні, згідно з інформацією Державного митного комітету України, відвернено 277 спроб незаконного вивезення за межі України товарів, наркотиків, дорогоцінностей. Продуктів державі повернуто на 3,4 мільярда карбованців, товарів — на 2,8 мільярда, тільки наркотичної сировини вилучен 14 кілограмів. Останнє буде знищено, а решту — використано вдома й за призначенням.

Шукай, фермере, гроші

Донедавна хмельницьке виробниче об'єднання «Термопластавтомат» знали і на теренах СРСР, і в далекому зарубіжжі як найбільше підприємство Європи з випуску термопластавтоматів. Але платіжна криза серед колишніх підприємств-споживачів змусила і це об'єднання переорієнтовуватися на внутрішньоукраїнський ринок. Бо працювати на зовнішній ринок за валюту сьогодні для підприємства збитково. Тож за короткий час об'єднання почало випускати товари народного вжитку. Спочатку взялися за електроміксери, вироби із пластмас, опалювальні котли тощо. Останнім часом фахівці заводу почали розробляти устаткування для селян — електричні та ручні сепаратори, газові установки, машини для очищення, дроблення зерна та ін. Особливу цінність для невеликих фермерських господарств має універсальна побутова установка, яка може виконувати більш як десять операцій, — від приготування борошна й фаршу до випуску олії та різноманітних соків. Перші 25 міні-комбайнів-переробників завод має випустити до кінця місяця.

Не меншу зацікавленість сьогодні викликала ще одна новинка об'єднання — млинарський комплекс КМ-1000. На офіційне випробування машини з'їхалися керівники сільськогосподарських спілок з довколишніх областей. Багато було гостей і з Вінницької області, хоч тамтешній Могилів-Подільський машинобудівний завод теж випускає млини. То чому ж приїхали до Хмельницького? Річ у тому, що млин ВО «Термопластавтомат» має удвічі більшу продуктивність за однакової якості борошна, споживає наполовину менше електроенергії, простіший в обслуговуванні. Та передусім привабила ціна. Якщо харківський млин коштує 470 млн.крб., могилів-подільський — 580, то хмельницький — лише 300 млн. За значно кращих технічних характеристик. Тому й не дивно, що одразу ж підписували договори-замовлення на млини. А голова сільгосппідприємства «Мрія» Іван Дашовський тут-таки купив млина для селян за готівку, прямо в цеху змолов борошно з першого урожаю і повіз у село — пекти короваи на обжинки.

Михайло ВАСИЛАШКО.

Хмельницький.

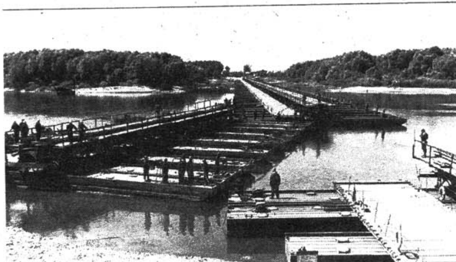
І Десна військовим не перешкода

Під час серпневих навчань залізничних військ України продемонстровано спеціальні навички з перекидання залізничного мосту через водний бар'єр.

Своєрідним вінцем навчань, проведених Міністерством оборони України, став показ техніки залізничних військ і заняття з наведення наплавного мосту довжиною 661 метр через Десну.

У навчаннях взяв участь міністр оборони України Віталій Радецький.

Фото Володимира САМОХОЦЬКОГО.

Змінили автомат на калькулятор

Група колишніх військовиків та членів їхніх сімей, здобувши цивільні спеціальності, стали випускниками Кіровоградського кібернетико-технічного коледжу. Вони опанували основи ринкової економіки і господарювання, здобули професії бухгалтера та економіста, спеціалістів маркетингу й комп'ютерної техніки.

Змінити автомат на калькулятор уже немолодим студентам допомогло створене в лютому нинішнього року обласне відділення фонду «Сорос-соціальна адаптація колишніх військових». Очолює відділення полковник запасу Володимир Блюмін.

Було оголошено конкурс на кращу програму перекваліфікації та працевлаштування людей у погонах. Переможцями стали — Кіровоградські інститут комерції, обласний навчальний комбінат та кібернетико-технічний коледж, які вже дали другу путівку в життя п'ятдесятьом колишнім військовим.

Микола ВОЛОК.

Кіровоград.

Буває, і слово лікує

Вперше на Україні в Сумах відбувся міжнародний семінар з підготовки капеланів-психологів. Рух, який давно набув поширення у США, Канаді, країнах Західної Європи, відтепер започатковано і в нас. Його мета — надання психологічної і духовної підтримки тяжкохворим людям. Нинішній семінар — це лише перший етап великої програми, розрахованої на 5 років. З лекціями виступили американські лікарі та представники церкви. Понад 50 слухачів — медичних працівників Сумської області — отримали сертифікати капелана-психолога.

Віталій МАКСЮТЕНКО.

Сумська область.

Валютою... за іноземний прапор

Від безсоромних поборів потерпали донедавна десятки, сотні моряків «Бласко-ЧМП», аби влаштуватися на судна під іноземними прапорами. Хоча, як з'ясувалося, й без значних валютних «внесків» вони мали таке право. Оцією необізнаністю моряків скористалися заповзяті ділки. Пропонуючи свої «послуги», вони без сорому називали й кругленькі суми за них. А поле для подібної діяльності останнім часом розширювалося: через скорочення вантажопотоку, старіння флоту й із ряду інших причин в судноплавній компанії з'явився надлишок плавскладу — близько 3,5 тисячі чоловік. Край зловживанням поклали Управління СБУ по Одеській області, Чорноморська транспортна прокуратура й Чорноморське управління внутрішніх справ на транспорті: провівши у тісній взаємодії комплекс заходів, вони викрили механізм здирства — з моряків брали валютою, цінними речами, імпортною телерадіоапаратурою тощо. Стосовно осіб, причетних до протиправних дій, порушено кримінальні справи, ведеться слідство.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Наступ на рак — завдання міжнародне

Юрій Єненко відомий на Луганщині як умілий хірург, головний лікар обласного онкологічного диспансеру і талановитий літературознавець, дослідник творчості авторів тлумачних словників української та російської мов — Бориса Грінченка та Володимира Даля, які жили і працювали в нашій області. А ще завдяки організаторським здібностям Юрія Олексійовича чимало бібліотек поповнилося цікавими художніми й науково-популярними книгами, переданими з-за океану.

Недавно звідти надійшла подібна гуманітарна допомога й самому диспансеру. Українська громада міста Хьюстон (штат Техас) передала сюди сотні примірників різноманітних довідників, наукових праць, річних комплектів медичних журналів, у яких досліджується боротьба з раком протягом багатьох останніх років. Луганські лікарі просто не в змозі оцінити таку допомогу — їй немає ціни.

Сприяння цій благородній справі надала духовна місія євангелістів із США, які проповідують Слово Боже в Луганську.

Анатолій КОБЕЛЬНЮК.

Луганськ.

Урок історії... на цвинтарі

Протягом двох тижнів на Житомирському цвинтарі працювала група з 24 студентів університету міста Кельце на чолі з професором Тадеушем Рутковським. До цього польські студенти вже ретельно вивчили чотири польські цвинтарі в Парижі. Мету приїзду до Житомира можна визначити вченим словом «інвентаризація». Студенти все докладно обстежували, занотовували, а художник Тадеуш Врубель замальовував найцікавіші пам'ятники, виготовлені вітчизняними та зарубіжними (зокрема — італійськими) майстрами. Дослідження плановано закінчити наступного року, після чого матеріали будуть видані у Польщі окремою книгою. Про перші результати експедиції гості розповіли в польськомовній передачі обласного радіо.

Не буде перебільшенням сказати, що за надмогильними пам'ятниками студенти із сусідньої країни вивчали історію свого народу. Адже тут поховані, зокрема, польський композитор Юліуш Зарембський, ім'я якого називають одразу після Шопена, Ян Падеревський — батько уславленого піаніста, композитора і першого прем'єра незалежної Польщі. На цвинтарі можна вивчати герби багатьох стародавніх родів, відомих всій Польщі.

От тільки нікуди не дітися від того, що стан самого цвинтаря, за всієї поваги до господарів, гості змушені були визнати плачевним. Чого нам передовсім варто повчитися у поляків, то це уваги до місць поховань, що є однією з передумов шанування минувшини.

А те, як до цього ставляться поляки, засвідчив нещодавній приїзд до Новоград-Волинського району Житомирщини Генерального консула Польщі в Києві Томаша Леонюка. Він побував у Суслах і Анеті, де поховані польські солдати, що загинули тут 1920 року. Генеральний консул під час зустрічей наголошував: треба вшанувати всіх полеглих — вони не винні в тому, що через історичні обставини та нерозважливі дії політиків, їм довелося стріляти одне в одного. І слід зробити все для того, щоб минуле не затьмарювало наших відносин.

Олексій КАВУН.

Житомир.

СПАЛИВШИ МОСТИ, БУДУЄМО ЗНОВУ

Мабуть, ще донедавна ми остаточно і не усвідомлювали, над якою прірвою стояли: Україна зі швидкістю кур'єрського мчала до краю. Підвищення цін сягнуло загрозливої межі, за якою—людський гнів, зневіра, неможливість животіння.

Але чому Україна, потенційно багата держава, до речі, увійшовши в незалежність у досить пристойному стані, перетворилася в заштатну, нуждену країну? Не тому, що нею правили демократи, а тому, що демократи виявилися непідготовленими до державного управління. Ціна ж виявилася надто високою, непідйомною для переважної більшості громадян України.

Згадаймо найпопулярніші мітингові лозунги недавньої пори: «Україна годує всіх — росіян, казахів, таджиків і т.д.». При цьому автори лозунгів чомусь «забували» додати: «Так, годує, але в рівній мірі, як і росіяни, казахи, таджики — Україну, забезпечуючи нас нафтою, лісом, сировиною».

Пригадую цікавий документ — експертну оцінку стану економіки України, здійснену Світовим банком три роки тому. Закордонні експерти дійшли висновку, що й Україні, й іншим республікам колишнього Союзу сприятливіше входити в ринкову стихію разом, оскільки вони використовують сировинну базу Росії.

Експерти дали цікаві розрахунки, на які Україна чомусь не зважила або не захотіла зважити. А саме: щоб нормально жити, вона повинна щороку закуповувати в Росії три найголовніші види сировини — нафту, газ, ліс — на 15 мільярдів доларів.

Три роки тому дві тонни нафти закуповувалися за одну тонну зерна. Так, Україна продавала Росії м'ясо, а купувала бензин. Цікава деталь: якщо за кілограм м'яса Україна брала три долари (за тодішніми цінами з коефіцієнтом 0,6), то за один літр бензину вона платила Росії ... 7 копійок.

Точка зору

Ці цифри повинні були б насторожити і політиків й економістів. Однак дуже вже не хотілося їм розставатися з ілюзіями, тому й заплющили очі на такі «деталі». А коли розплющили, то з'ясувалося, що Україна неспроможна купувати цю продукцію у Росії за світовими цінами.

Можна, звичайно, платити за нафту і газ зерном, якого Україна виробляє 40 мільйонів тонн щороку. Але на прожиток власного народу його потрібно понад 50 мільйонів тонн — по тонні на душу населення. Можна платити ще цукром. Але виробництво «білого золота» протягом останніх трьох років невпинно зменшується. Можна ще платити російськими рублями, але їх у нас теж катма.

Цікаво: той, хто планував грошову диверсію проти Росії, запустивши туди несанкціоновані кредитні ресурси — понад трильйон карбованців, хоч на хвилину замислився, чим це загрожує Україні?

Чи рахував хтось, у що обійшовся Україні вихід з економічної системи Союзу, а потім і СНД? Думка компетентних людей однозначна: збитки підрахувати неможливо.

Коли ж наші новоявлені політики збагнули, чим це обернулося для України, то знову ж таки за старою звичкою здійняли лемент, звинувачуючи «москаля»: не хоче, проклятущий, ділитися по-братськи... Проте в поїздах, автобусах, аеропортах все ж не забували «витрусити» з бабусиної торби зайву курку, яку та везла онукам, скажімо, до Вологди...

Мабуть, я була б несправедливою, коли б сказала, що і тоді, і нині в Україні немає людей, які б не розуміли ситуації, що склалася, і не закликали б до здорового глузду у відносинах з нашими сусідами й партнерами — колись по Союзу, а тепер в СНД. Але хто до них дослухався ще півроку, та навіть два-три місяці тому? Варто було лише висловити сумнів з приводу політики руйнування економічних зв'язків, створення спільного ринкового простору, зняття митних бар'єрів, забезпечення свободи вибору громадянства і пересування, як «зухвальцям» миттєво навішувався ярлик «проросійськи настроєного» або «антиукраїнця».

Так, нам дуже хочеться в «ту» Європу — ситу і благополучну. Але реалії такі, що ми, з нашими низькими технологіями, неконкурентною продукцією, невідповідними запитами й потребами, їй не потрібні. Колись, поступово розвиваючись, ми туди прийдемо. Але ж жити треба не «колись», а сьогодні.

Тому тверезі політики хоч і запізно, але краще так, ніж пізніше, дійшли висновку: пора будувати мости, які народи колишнього СРСР поспалювали за собою, йдучи кожен у свої незалежності. Нам треба швидше домовлятися одне з одним, шукати спільну мову з Росією, іншими країнами СНД. Не з особами «царського звання», а саме з країнами. Але для цього слід насамперед усвідомити, що ми є спільна економічна система, випадати з якої небезпечно для життя. Не ставити валютних перепон, а працювати у спільному просторі, не навантажувати нашу економіку витратами, пов'язаними з переходом кордонів, а швидше поновити кредити, бо з Заходу вони найближчим часом не надійдуть.

Здається, останнім часом клімат у відносинах і з Росією, і з іншими державами СНД значно потеплішав. Про це свідчить ряд візитів в Україну вищих посадових осіб цих країн. Зустрічі Президента Леоніда Кучми з Президентом Республіки Казахстан Нурсултаном Назарбаєвим, україно-казахстанські переговори, візит прем'єр-міністра Молдови Андрея Сангелі, робота україно-російської комісії, яка працює над завершенням крупномасштабного договору про дружбу, співробітництво і партнерство, майбутні візити Президентів: Росії — Бориса Єльцина та Білорусі — Олександра Лукашенка в Україну вселяє надію, що логіка здорового глузду візьме гору, і ми повернемося одне до одного. Ні — не в СРСР, як дехто аргументує свій супротив оновленню зв'язків, а до нормального співробітництва, яке дозволить нам, не втрачаючи ані політичної, ані економічної незалежності, жити по-людськи, не зазираючи в рота багатим країнам, не кланяючись їм і не жебракуючи.

Недавно на прес-конференції я слухала Президентів двох країн — України й Казахстану, Леоніда Кучму й Нурсултана Назарбаєва, які говорили про економічну інтеграцію як про єдиний шлях до процвітання, і думала: невже ж нам треба було все поламати, щоб знову збагнути просту істину: з усіма сусідами треба жити в злагоді, особливо ж з тими, з якими не один пуд солі з'їли?

Валентина ПИСАНСЬКА.

У країнах СНД

Білорусь

Світ повинен знати

Сенсаційну заяву зробили на екологічному семінарі вчені Інституту лісу Академії наук Білорусі. Вони спростували попередні дослідження колег з МАГАТЕ, інших радіологічних наукових установ далекого і близького зарубіжжя в галузі лісового господарства, яке зазнало радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи. На їхню думку, екологічна обстановка в лісах Білорусі, України і Росії, посипаних ядерним попелом, багато складніша і небезпечніша, ніж вважають зарубіжні колеги.

Взяти таку високу відповідальність в галузі радіологічної науки вчені дозволили собі після восьмирічних досліджень практично кожного лісового району, живучи безпосередньо в епіцентрі ядерного вогнища і користуючись лише з своїх даних.

Нині в інституті нагромаджено багатий матеріал, і є можливість представити дані, на підставі яких робиться ця заява, будь-якій найавторитетнішій комісії. Світ повинен знати, що вітчизняні ліси хворі на більш тяжку недугу, ніж це здавалося раніше.

Азербайджан

Це точно не тайна!

За повідомленнями ряду інформаційних агентств Азербайджану, останнім часом у Баку посилилася активність чеченських мафіозних угруповань, які рішуче вкорінюються в комерційні структури. Вони вкладають гроші у місцевий легальний бізнес і нерухомість.

Ровшан АЛІЄВ.

Казахстан

Гірше не буде

У Казахстані підготовлено проект Закону про амністію. Припускають, що її результатом стане дострокове звільнення приблизно 22 тисяч засуджених. На думку спеціалістів, це не погіршить криміногенної обстановки в республіці.

Одночасно Президент Нурсултан Назарбаєв вніс у парламент проект поправок до Кримінального і Кримінально-процесуального кодексів. Він передбачає посилення боротьби з організованою злочинністю, незаконними доходами і ухиленням від податків.

Тетяна КОСТІНА.

Таджикистан

Потяги стали на прикол

Припинено залізничне сполучення між Таджикистаном і Москвою. Останній потяг пішов з Душанбе до «білокам'яної» 28 липня. Коли піде наступний, невідомо. Перерва у розкладі спричинена рішенням МШС Росії, яке відмовилося проводити своїми дорогами душанбинські потяги через грубі порушення норм безпеки й культури обслуговування.

Представник душанбинського відділення Середньо-Азіатської залізниці визнав, що так воно і є: пасажири везуть кавуни й дині тоннами, провідники допускають перевантаження, хулігани б'ють вікна й ламають двері вагонів.

Відміна рейсів до Москви створила серйозні проблеми для транспортного сполучення таджикистанців із зовнішнім світом. Залізниця до останнього часу залишалася чимось на зразок дороги життя. Літаки, що літають до Москви лише 2—3 рази на тиждень, не можна всерйоз розглядати як альтернативу потягам.

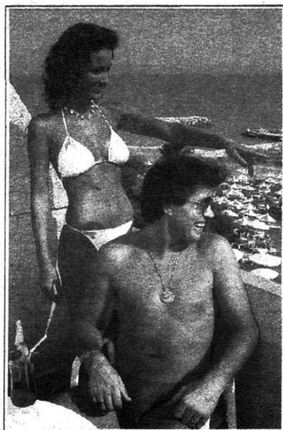
Юрій КУШКО.

Подорожі

Кіпр — благословенний край

Коли клапті неба, розколотого Кроносом, упали в море, утворилася піна, яка поступово прибирала подобу жінки. І коли, нарешті, з піни постала найпрекрасніша з жінок, вона опинилася на острові, переповненому зеленню і світлом. Цією жінкою була Афродіта, а островом — Кіпр, який згідно з міфологією і є її батьківщиною.

Перші пам'ятки культури, знайдені на Кіпрі, відносять до пізньокам'яної доби, між сьомим і четвертим тисячоліттям до н. е. За мідного періоду Кіпр славився багатющими рудними і став бажаним для багатьох, бо володіння островом означало багатство і силу.

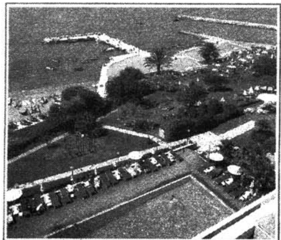

До цього казкового куточка землі «дійшли» і українські туристи. Розповідав мені президент фірми «Інтуртранскомп» Олександр Євтушенко, що на Кіпр їде дедалі більше охочих провести відпустку з комфортом, адже для груп існує солідна скидка на путівки.

Тут цікавий не лише відпочинок на березі прекрасного, теплого і дуже ласкавого Середземного моря, а й подорожі цією древньою країною, зустрічі з її людьми. Попри чималі проблеми, народ тут доброзичливий і веселий.

Валентина ПОЛІЩУК.

На знімках: курортне місто Лімасол; відпочивати на Кіпрі — саме задоволення.

ОБЛИЧЧЯМ ДО СЕБЕ

Непрості часи переживає наша Україна. Безперечно, важко тепер усім. Але, мабуть, чи не найболючіше економічні катаклізми позначаються на людях, котрі потребують постійного лікування, медичного обстеження, догляду і т.ін. Ніде правди діти, в Україні катастрофічно не вистачає ліків. Щоправда, іноді чиясь добра душа здійснить милосердну акцію із закупівлі дефіцитних медичних препаратів, але ті, як правило, не знаходять свого адресата, бо невідь як відразу ж потрапляють на чорний ринок, де на них вже чатують нечисті на руку ділки, з тим щоб нагріти руки на людській біді. До того ж Україна фактично залишилася без медичного інструментарію. І це тоді, коли на вітчизняних оборонних об'єктах на потреби того ж таки оборонного комплексу виготовляли найскладнішу найсучаснішу апаратуру.

Зорієнтувавшись у просторі й часі, 1992 року більшість вітчизняних підприємств так званого оборонного комплексу повернулася, як то кажуть, обличчям до української медицини, її потреб. Але, як у нас нерідко буває, не скоординувавши свої дії, насамперед з Міністерством охорони здоров'я, конкретно не визначившись щодо своєї подальшої діяльності, кожний завод почав виготовляти так би мовити, хто до чого здатний. А в результаті — цілковите безладдя. Тих апаратів виявилося забагато, а тих — недостатньо, або ж узагалі жодного приладу з тих, що конче потрібні в медичній практиці.

Виправити ситуацію з випуском конкурентоспроможної медичної техніки могла тільки спеціальна державна програма. І ось під егідою Міністерства машинобудування, військово-промислового комплексу й конверсії України було сформовано програму з виготовлення пріоритетних видів медичної апаратури, що передбачає 588 дослідно-конструкторських розробок. В її здійсненні беруть участь 104 конверсійні підприємства та ряд інших заводів.

Хоч це банально звучить, але вітчизняна промисловість спроможна створювати медичну техніку не гіршу за світову, а де в чому навіть таку, що переважає кращі зразки відомих західних фірм. Про це, до речі, будь-якого скептика своїми експонатами переконає Перша національна виставка конверсійної медичної техніки та екологічного обладнання

Конверсія і медицина

«МЕДИКОН-94», організована Мінмашпромом України, державною промислово-інноваційною компанією «АВІТЕР» та Національним виставочним центром, яка днями працюватиме у павільйоні № 17 НВЦ.

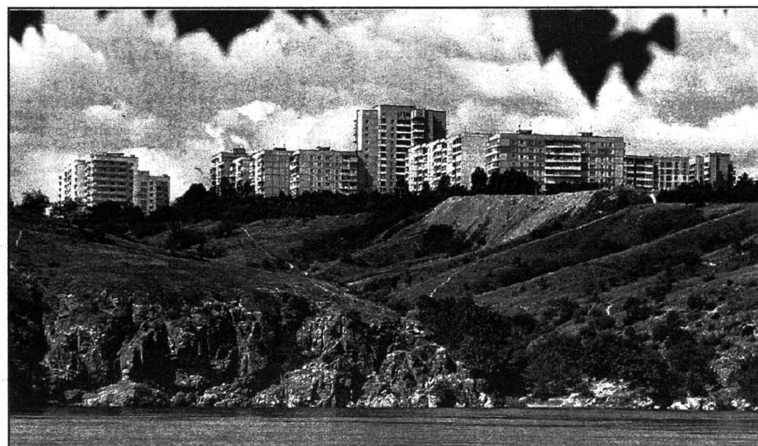
Останнім часом українським вченим вдалося розробити 30 найновіших медичних приладів. Свій посильний внесок у розвиток сучасного медичного приладобудування робить і Київський науково-дослідний інститут радіовимірювальної апаратури при виробничому об'єднанні ім.С.Корольова. Зокрема ним створено: ультразвуковий комплекс, комплекс для обстеження серця та реографічний комплекс. Якщо перші два відповідають всім вимогам світових стандартів, то третій (для обстеження крові, кровообігу і т.ін.) просто не має аналогів у світовій практиці.

Утім, підприємливі французи це відразу визнали і без зайвих слів придбали реографічний комплекс за 2000 доларів США. На внутрішньому ринку він коштує 30 мільйонів карбованців. «Таких приладів можемо за рік виготовляти 100 і більше, але Міністерство охорони здоров'я України не виділяє на справу відповідних коштів», — бідкається начальник науково-дослідного сектора радіоелектронної медичної апаратури, кандидат технічних наук Іван Карнаух.

— А що вдієш, коли цьогорічна програма Мінмашпрому «коштує» 52 мільярди карбованців. Приблизно таку суму відома західна фірма «Сіменс» виділяє на одну-єдину розробку, тоді як українські науковці, робітники за такі самі кошти мають впровадити 100. Скільки часу збиткуватимемося над багатомільйонним народом? Що, ми гірші в чомусь? Аж ніяк. Про це, до речі, свідчить робота за нинішніх непростих умов київського виробничого об'єднання «Медапаратура». За словами його головного інженера Валерія Атаманенка, об'єднання намагається розробити свій рентгенівський апарат. Разом з тим, попри різні перешкоди як економічного, так і політичного характеру (комплектувальні, зокрема свинець, купують у Росії), працівники «Медапаратури» створили растр — прилад для фільтрації рентгенівського випромінювання. — Якість — світова, та на жаль, спеціалісти поспішають до фірми «Сіменс»: нехай там прилад навіть дорожчий і дещо гірший за всіма показниками, але ж, знову-таки, назва і реклама роблять свою справу. Не можемо поки що свої здобутки піднести належно. Або навпаки — намагаємося їх одразу поховати. Ось, приміром, створено аналізатор цезію — прилад, за допомогою якого визначається вміст цезію у м'ясі. Апарат справді потрібний і непересічний, особливо за наших «чорнобильських» умов. Але знову постає проблема: окремі ділки не зацікавлені в його розповсюдженні, інакше тоді не кожний зустрічний продасть м'ясо, скажімо, на тому ж базарі. Та й вартість аналізатора, відверто кажучи, кусається — 30 мільйонів карбованців. Яке господарство ладне викинути такі гроші та ще здебільшого проти самого себе? Не під силу це й Мінчорнобилю. От і виходить замкнуте коло, розірвати яке законно спроможна хіба що держава...

Тож, напевно, вже час нам усім повернутися обличчям до себе і зрозуміти просту істину: ми — не гірші!

Олег МАХОВСЬКИЙ.

Правобережна частина міста Запоріжжя розбудовувалася в останні десятиліття. Зараз тут проживає майже третина жителів обласного центру. В екологічному відношенні це найбільш безпечний район, де немає поблизу металургійних гігантів та інших екологічно небезпечних підприємств.

Фото Бориса ДВОРНОГО.

Укрінформ.

Мова державна й офіційна

Останнім часом у зв'язку з посиленням уваги до поняття і статусу «офіційної мови» (на відміну від державної) на найвищих рівнях виконавчої і законодавчої влади України до Інституту української мови Національної академії наук України звертаються за роз'ясненнями. Не маючи змоги відповідати на кожне таке звертання, Інститут робить це через пресу.

При поліетнічності населення країни і, відповідно, наявності в ній дво- або багатомовності завжди виникає проблема співіснування мов різних етносів не тільки і, власне, не так на побутовому, як насамперед на офіційно-державному рівні. У мовному законодавстві держав світу відомі три основні підходи до розв'язання цієї проблеми.

У першому випадку як державний засіб спілкування виступає мова однієї, звичайно — найчисленнішої національності, що відіграла провідну роль в історичному формуванні держави. Таку функцію виконувала іспанська мова в Іспанії, англійська — в США тощо. Ця роль мови може бути закріплена Конституцією, як, наприклад, в Іспанії, або не закріплена, як, наприклад, у США. У законодавстві різних країн назва цієї мови може бути різною — офіційна, державна або національна, з чого можна зробити висновок, що поняття «державна мова» і «офіційна мова» можуть бути тотожними.

Другий шлях вибору загальнодержавного засобу спілкування — визначення як офіційної, або державної всіх основних мов країни. Це має місце переважно в тих країнах, де або важко визначити якусь одну корінну національність (наприклад, у Люксембурзі, де дві офіційні мови — французька і німецька), або на території компактного проживання двох і більше різномовних етносів. Наприклад, у Швейцарії є три офіційні мови — німецька, французька та італійська, однак ця тримовність здійснюється тільки в центральних органах влади (у роботі Федеральних зборів тощо). Фактично ж у країні має місце постійна одномовність: вона розділена чітким кордоном на три частини, у кожній з яких використовується як офіційна тільки одна з трьох мов. Подібна мовна ситуація існує і в Бельгії. Тут також на рівні центральних установ визнано три мови: французьку, нідерландську та німецьку. Країна розділена чітким лінгвістичним кордоном на три частини: фламандську (з нідерландською мовою), валлонську (з французькою) та двомовний округ столиці Брюсселя. Дві офіційні мови існують у Фінляндії (фінська і шведська), в Канаді (англійська і французька). Така ситуація склалася в цих країнах внаслідок компактного територіального поділу різноманітних етнічних груп.

Практикується також третій варіант — із співіснуванням у законодавстві країни понять «національна (або «державна») і «офіційна» мова. Така практика властива в основному постколоніальним країнам, у яких поряд з місцевими («національними») мовами функціонують як офіційні мови колишніх метрополій — англійська, французька, іспанська, португальська. Наприклад, в Індії.

Спроба розділити поняття «офіційна» й «державна» була зроблена в СРСР перед його розпадом, коли, після того як мови корінних народів кожної з республік були проголошені державними, офіційною мовою в межах усього Радянського Союзу було запропоновано вважати російську. Співіснування понять «державна» й «офіційна» мови закріплене в законодавстві Республіки Крим: державними проголошені російська, українська і кримськотатарська мови, а офіційною — тільки перша з них. За використання в законодавстві обох цих понять виразно простежується тенденція до того, що так звана державна мова починає виступати як така тільки формально, виконуючи фіктивно-представницькі функції, а так звана офіційна мова стає фактично державною. Чіткого й логічно вмотивованого розмежування цих двох понять у законодавстві немає. Його, власне, й не може бути, бо в рамках однієї держави її державна мова є одночасно й офіційною. Інша річ — на наддержавному або міждержавному рівнях (наприклад, наявність кількох офіційних мов ООН).

Виходячи з історичних і мовнокультурних особливостей формування етнічного складу населення України, де кількісну перевагу на всій території, крім Криму, становлять українці, роль державної і тим самим офіційної мови в Україні має виконувати одна мова — українська. Це зафіксовано і в нині чинній Конституції України. Крім того, що це є історично виправданим, статус державної забезпечує українській мові можливість поступового розширення сфери функціонування. Офіційне ж закріплення в законодавстві російсько-української двомовності позбавить українську мову державного захисту і в умовах теперішнього явного переважання російської мови означатиме для української мови фактичний занепад.

У Законі про мови в Україні сказано, що в роботі державних та громадських органів, установ і організаціях, розташованих у місцях проживання більшості громадян інших національностей, можуть використовувати поряд з українською і їхні національні мови. Цим положенням гарантуються, таким чином, мовні права всіх інших національностей України. У такому розумінні за мовами цих національностей можна закріпити статус офіційних — на відміну від загальнодержавної української.

Крим, внаслідок специфічної етнічної ситуації, що тут склалася, потребує окремого підходу. У цьому регіоні на рівні статус можуть претендувати три мови — російська, українська та кримськотатарська.

Олександр ТАРАНЕНКО,
директор Інституту української мови НАН України.

Освіта

Фізик — не лірик. І не історик?

Останнім часом Міністерство освіти, удосконалюючи навчальний процес, різко скоротило кількість годин історії у технічних вузах. Спочатку ліквідували, хоч і штучно створений, але надзвичайно актуальний курс політичної історії XX століття. А згодом, під розмови про гуманізацію технічної освіти, значно зменшили кількість годин із нововведеного курсу історії України. Натомість міністерство пообіцяло ввести курс українознавства, але цього не зробило.

У зв'язку з цим та скороченням прийому на 1 курс у вузах (зокрема, у Хмельницькому технологічному, який щойно здобув статус університету) розформовуються кафедри історії. Головне в тому, що такий підхід позбавляє технічну інтелігенцію українського народу історичних знань. Ідеться не про незадовільне викладання чи трактування історії, як про це часом можна почути справа і зліва, а про речі серйозніші. Буде провідна частина народу — його еліта — державницькою, як це є в будь-якій країні, буде й незалежність, і власне господарство, і добробут, і світове визнання. В протилежному разі формуватиметься психологія меншовартості, підпорядкованості, пристосуванства до чужих порядків, звичаїв, законів за принципом, записаним ще літописцем Нестором: «Прийдіте й володійте нами».

Іван ТКАЧУК,
доцент, кандидат історичних наук.

Хмельницький.

КИЇВСЬКА РУСЬ

Инвестиционный фонд «Киевская Русь — МДС»

Информация для руководителей предприятий всех форм собственности

Наши инвестиции + ваше действующее предприятие = прибыльному производству. При этом:

***в плюсе:** новое оборудование, расширение производства, реализация перспективных проектов.*

***В минусе:** отсутствие финансирования, остановка предприятия, потеря коллектива.*

Вывод? Однозначный — по рукам!

И начинаем работать. А мы умеем работать оперативно и эффективно. На том стояла и стоит «Киевская Русь»!

Рассмотрим любые серьезные предложения по размещению инвестиций.

Позвонить нам просто — г. Кременчуг (05366) 2-45-11; 2-05-19. г. Киев: (044) 419-83-08; 552-40-68; 295-34-01; 446-52-44.

Написать не составит труда: 315300, г. Кременчуг, ул. Красина, 71/76. 254212 г. Киев, ул. Маршала Малиновского 10, ком. 326.

Передать информацию по факсу даже предпочтительнее: (05366) 2-05-19; (044) 419-83-08.

Нужна личная встреча? Готовы в любое время!

Финансово-промышленный союз — сегодня это решение самого трудного вопроса!

ВНИМАНИЮ

бюджетных организаций, колхозов, совхозов, госпредприятий, СТО и частных лиц!

Российско-украинская фирма «РосУ» осуществляет прямые поставки из г.Тольятти и Набережных Челнов запчастей к автомобилям ВАЗ, КамАЗ всех модификаций.

Всегда в наличии

к автомобилям ВАЗ:

двигатели ВАЗ 2106, коробки передач 5-ступенчатые мосты, амортизаторы, пружины, стартеры, карбюраторы, блоки, крылья и др. запчасти — всего 300 наименований.

К автомобилям КамАЗ:

блоки, коленвалы в сборе, поршневые группы, топливные насосы, валы делителя, энергоаккумуляторы, головки б/ц в сб., мосты редуктора и др. запчасти — всего 120 наименований.

И кроме того, фирма реализует растворитель-647 (фасованый), тормозную жидкость (фас.) и ацетон.

Запчасти к автомобилям КамАЗ, ВАЗ вы можете установить на СТО КамАЗ: г.Вышгород Киевской обл., площадка ГАЭС. РТП.

Тел.: (044 96) 5-64-92, 5-21-82

или г.Шостка Сумской обл., ул.Луначарского, д.1, кв.3.

Тел.(05449) 2-35-81, факс.(05449) 2-01-15

ФИРМА «РосУ»

TECHNOLOG

Газосварка без карбида!

Плюсы

+ для работы не нужны ни какие баллоны
+ потребляет только воду и электро энергию
+ варит сталь до 5 мм
+ экологическое чистое пламя
+ быстро окупается

Минусы

- ???

Звоните: (0572) 36-3229, 23-0127, 20-5396

Пишите: 310115, Харьков-115, а/я 3151

Приходите: г.Харьков, ул.Котлова, 29

Есть аналоги, но нет конкурентов!!!

ДО УВАГИ

керівників комерційних структур, сільгосппідприємств, організацій та установ!

1. Якщо ви бажаєте зберегти техніку, матеріали, комплектуючі, готову продукцію, зберегти свій урожай, вам потрібний дешевий склад — ангар арочного типу (30×14×7,2 м) з воротами 4×4,2 м.

Наше підприємство виготовляє і поставляє, працюючи стабільно протягом трьох років, неутеплені та утеплені ангари, покриті рядовим та оцинкованим листом, забезпечує доставку і монтаж у країни СНД та інші держави.

Ціна на 1.07.94 р. неутепленого ангару, покритого рядовим листом без доставки — 175000000 крб. з ПДВ, оцинкованого — 195000000 крб. з ПДВ.

Поставка утеплювача до ангару — за ціною заводу-виготовлювача.

2. Р Е А Л І З У Є М О:

лист від 0,8 до 5 мм;

швелер №№ 10 — 22;

уголок 90×90 мм.

Партії — не менш як 5 тонн. Доставка нашим транспортом. Ціни нижчі від заводських.

Наша адреса: Дніпропетровськ, вул.Шевченка, 41.

Телефони: (0562) 41-81-35, 41-85-48, 41-88-35.

Факс (0562) 45-11-15.

Ассоциация «Дионис» реализует кабачковую икру нового урожая в банках 0,5 л повышенных вкусовых качеств (кабачок обжаренный).

Возможны вагонные поставки и бартер на горюче-смазочные материалы.

Адрес: 326400, Херсонская обл., г.Скадовск, ул.Ленина,3

Тел. (05537) 2-21-50, 2-20-09; факс (05537) 2-20-09.

Доводимо до відома всіх зацікавлених осіб, що Головний науково-дослідний інститут з проблем інформатики Мінекономіки України ліквідується з 15 вересня 1994 року. Всі претензії приймаються до 1 вересня 1994 року.

Информация о третьем выпуске акций АО «Инвестиционная компания «ИРТА»

Инвестиционная компания «ИРТА» является открытым акционерным обществом.

Размер уставного капитала АО ИК «ИРТА» составляет 1 538 295 000 (один миллиард пятьсот тридцать восемь миллионов двести девяносто пять тысяч) карбованцев.

Дополнительная информация об эмитенте может быть получена по адресу: 330117, г. Запорожье, ул. Восточная, 8-А, тел. (0612) 95-51-08.

Исключительным видом деятельности Компании является деятельность по выпуску и обращению ценных бумаг, финансированию и инвестициям.

На заседании правления Компании было принято решение об увеличении уставного фонда в связи с расширением деятельности. Плановый объем эмиссии — 500 000 000 (пятьсот миллионов) карбованцев. Выпускается 50 000 (пятьдесят тысяч) простых именных акций номинальной стоимостью 10 000 карбованцев каждая. Форма выпуска акций — безналичная, с выдачей сертификатов акций.

Дата начала размещения акций — 15 августа 1994 года.

Дата окончания размещения акций — 15 декабря 1994 года.

Информация о выпуске инвестиционных сертификатов АО «Инвестиционная компания «ИРТА»

Инвестиционная компания «ИРТА» является акционерным обществом открытого типа. Взаимный Фонд Компании является Фондом открытого типа.

Фонд выпускает в безналичное обращение именные инвестиционные сертификаты на общую сумму 5 000 000 000 (пять миллиардов) карбованцев.

Номинальная стоимость одного инвестиционного сертификата — 10 000 карбованцев.

Начало продажи инвестиционных сертификатов — 30 июля 1994 года.

Вниманию врачей, фармацевтов, больных

в АО «Киевмедпрепарат»

освоено производство нового ранозаживляющего средства Регенкур

Регенкур — применяют для лечения гнойных послеоперационных ран и маститов;

Регенкур — используют для лечения трофических язв с выделением секрета после вскрытия флегмон и абсцессов;

Регенкур — назначают для обработки гнойных ран после ожогов;

Регенкур — средство физической асептики, сухой полимерный сорбент в виде стерильных гранул (I весовая часть поглощает 16—20 частей содержимого раны).

Партия регенкура поступила в аптеки Украины.

Наш адрес: Украина, Киев, 252032, ул. Саксаганского, 139.

Контактные телефоны — (044) 245-70-49, 221-19-03

Фрунзівська центральна районна лікарня Одеської області запрошує на работу на контрактній основі лікарів: акушерів-гінекологів, терапевтів, педіатрів, фтизіатра, анестезіолога-реаніматолога, лікаря-лаборанта, медичних сестер, акушерок.

Звертатися: 273330, Одеська область, смт Фрунзівка, вул. Леніна, 40.

Районна лікарня.

Телефони: (8-04860) 9-11-30, 9-14-46.

«Компол» систематически реализует:

— плиты газовые бытовые 4- и 2-конфорочные;
— метизы, болты, гайки, шурупы;
— кирпич огнеупорный, огнеупорные изделия;
— глину огнеупорную, горношахтное оборудование.

Постоянно покупает:

— сахар, муку, крупы, макаронные изделия;
— маргарин, майонез, яйца и другие продукты.

Форма оплаты по договоренности.

Возможен бартер.

343260, г.Дружковка Донецкой обл., ул.Ленина,22. Тел.(06267)4-23-37; 4-39-73, телетайп 115565 «Компол».

Підприємство «БЕРКУТ»

здійснює взаєморозрахунки з державами рублевої зони через систему кореспондентських рахунків АКБ ЛЕГБАНК.

Надає інші фінансові послуги.

Тел. (044) 417-35-24.

Тел./факс (044) 417-42-49.

«Арбітражний суд Херсонської області (м.Херсон, пр.Ушакова,47) порушив справу № 1/6-Б «Про банкрутство СП «АнтиСНІД». Адреса підприємства: 325000, м.Херсон, вул.Леніна,36. Р/р 1468949 в ХОУК в Херсонській філії банку «Відродження», МФО 352361.

Зошит обліку прибутку та затрат підприємця Костяного І.М., зареєстрованого в МНІ по Залізничному р-ну № 14/497 від 02.05.94р., вважати недійсним.

Білоруська фірма міняє трактори МТЗ на цукор. Тел. у Мінську: /8-0172/ 26—93—70.

Арбітражний суд Вінницької області (Вінниця, Хмельницьке шосе, 7) порушив справу № 71/2 про банкрутство малого приватного підприємства «Рассвет» (286018, Вінниця, вул. Матроса Кошки, 42, кв. 35, розрахунковий рахунок № 3468316 у Вінницькому регіональному управлінні Промінвестбанку України).

Письмові заяви з майновими вимогами до боржника приймають згідно із Законом України «Про банкрутство».

Державна податкова інспекція по м. Вінниці.

КОЛИ ДОВЕДЕНА ВИНА, ПЛАТИТИ МУСИМО, Й — СПОВНА

От і в нас поступово з'являються паростки цивілізованого суспільства. Нещодавно законодавчо встановлено можливість відшкодування моральної шкоди, заподіяної громадянинові чи організації. Сьогодні вже понад півтора десятка правових норм нашого законодавства вказують на можливість і порядок такого відшкодування.

Разом з тим практика застосування їх ще незначна й породжує багато питань не лише у простих громадян, а й навіть у професіоналів-юристів. Даються взнаки, почасти, й недосконалість правової бази, неврегульованість деяких відносин, що постають в застосуванні таких правових норм. Тому завідувач юридичним відділом редакції Сергій Демський попросив відповісти на ряд запитань суддю Верховного Суду України Володимира КОВТОНЮКА, котрий узагальнив практику розгляду судами справ про відшкодування моральної шкоди.

— Володимире Івановичу, для початку, що ж слід розуміти під моральною шкодою?

— Незважаючи на те, що перелік законів, які передбачають відшкодування моральної шкоди, досить великий, жоден з них не розкриває поняття і суті моральної шкоди. Проте суди під час розгляду справ цієї категорії виходили з того, що моральна шкода — це різні психологічні страждання особи через усвідомлення нею факту порушення її законних прав та інтересів, заподіяння їй майнової шкоди, порушення звичного для неї душевного стану і способу життя, спричинене почуттям страху, приниження, втратою близьких та рідних, а також спричиненням їй фізичних страждань тощо.

З таким визначенням можна погодитися, хоча воно, можливо, й неповне.

— Якщо в нормативних актах не передбачено можливість відшкодування моральної шкоди, чи можна його вимагати?

— Деякі суди приймали рішення про відшкодування моральної шкоди лише в тих випадках, котрі прямо вказані в спеціальних нормах про відшкодування такого виду шкоди, вважаючи, що сума відшкодування моральної шкоди не може бути стягнена в інших випадках, коли немає спеціальної норми.

На мою думку, такі рішення неправильні. Статті 6 та 440[1] Цивільного кодексу України, передбачаючи способи захисту цивільних прав, встановлюють, що одним з них є відшкодування моральної шкоди, а тому дане правило поширюється на всі випадки порушення законних прав громадян.

— Які є критерії для визначення розміру моральної шкоди, завданої громадянинові?

— Їх багато і у кожному разі вони різні. За найтиповіші можна вважати характер шкоди, громадську оцінку обставин, що її спричинили, регіон поширення відомостей про обставини завдання шкоди, соціальне становище особи, завдання моральної шкоди за порушенням одного чи кількох немайнових прав, особисті незручності особи через невиконання зобов'язань стосовно неї, втрата особистого й робочого часу, фізичні та моральні страждання та багато іншого.

— А які обставини пом'якшують вину і впливають на зменшення глибини моральної шкоди та розміру її відшкодування?

— Передовсім, ними можуть бути дії самого потерпілого, майнове становище особи, котра завдала шкоди, характер та кількість дій, спрямованих на відновлення репутації потерпілого (проведення широкої позитивної реклами, інформації, публікацій спростувань та ін.).

— Чи є обмеження у розмірах відшкодування моральної шкоди?

— Стаття 440[1] Цивільного кодексу України встановлює мінімальний розмір — п'ять мінімальних заробітних плат. Пункт 11 Правил відшкодування власником підприємства, установи та організації чи уповноваженим ним органом шкоди, заподіяної працівникові ушкодженням здоров'я, пов'язаним з виконанням ним трудових обов'язків, встановлює максимальний розмір відшкодування моральної шкоди в розмірі 200 мінімальних зарплат. В інших законодавчих актах про відшкодування моральної шкоди її розмір не регулюється і це питання віднесене до компетенції суду.

— Мені як юристові редакції газети цікаво отримати відповідь на таке запитання: чи має нести майнову відповідальність за заподіяння моральної шкоди редакція газети в разі публікації матеріалів, котрі зачіпають честь, гідність і ділову репутацію громадян та організацій, коли в матеріалі вказано конкретного автора? Адже редакція не завжди має змогу перепровірити факти, вказані в статті, щось змінити в матеріалі, не порушивши авторського права і т.ін.? Може, правильніше було б встановити, що відповідальність за факти, викладені в статті, несе сам автор, як це вказує багато газет?

— По-перше: чинне законодавство передбачає обопільну відповідальність як автора, так і, приміром, газети як засобу масової інформації, що розповсюдив факти, котрі зачіпають честь, гідність і ділову репутацію громадянина чи організації. Тому зазначення в газетах про те, що відповідальність несе автор статті, неправильні.

По-друге, щодо відшкодування моральної шкоди, то в кожному конкретному випадку суди мають встановлювати ступінь вини кожного — автора і редакції. І залежно від цього — встановлювати розмір відшкодування моральної шкоди, стягуваний з кожної з цих сторін.

— Спасибі!

Спорт

ВІТРИЛА — ПІДНЯТИ!

У весельно-вітрильний похід на морських ялах до Кінбурнської коси вирушили спільно два десятки миколаївських хлопчаків — джури (юні кандидати в козаки) Буго-Чорноморського коша і члени експериментальної скаутської групи «Воля».

— Задумали похід на початку року. Це буде двотижневий спортивний військово-патріотичний табір, адже Дніпровсько-Бузький лиман, Кінбурн, саме Чорне море — славні сторінки козацької минувшини. Себе випробувати й загартувати на міць, власною душею і серцем доторкнутися до того, що стерегли й боронили від нападників діди-прадіди наші, до святинь своїх, багато чого навчитися і могти — ось мета нашого походу, — розповідав перед стартом на березі Інгулу в Миколаєві керівник «Волі» Станіслав Мартиросов, учитель історії СШ № 55.

Ще взимку хлопці почали готуватися. Збираючись, ставку робили на фізичну підготовку, знання морської справи. Самі яли готували до походу. Роботи вистачило усім.

У двох екіпажах морських ялів — студенти вузів міста, середні і старші школярі міських шкіл. Разом із Станіславом Мартиросовим на Кінбурн пішов і хорунжий Буго-Чорноморського коша Олег Сергієнко, один з ініціаторів походу.

— Кожен з нас задоволений і живе походом, заняттями у таборі, — розповідав семикласник СШ № 11 Сашко Кривошея.

Романтики морських походів... Враження... Знайомі хлопці їм уже тепер заздрять.

На знімках: Мишко Фролов стане справжнім моряком; у поході.

Фото Олександра КРЕМКА.

Баскетбол

Варяги обійдуться дорожче

Головний тренер ДЮСШ при «Київ-Баскеті» Сергій В'юн каже, що поділяє думку керівництва клубу відносно методів комплектації команди. А вона зводиться до того, що ліпше готувати власну зміну, ніж користуватися послугами заїжджих варягів. Це дешевше і вигідніше.

Отож, сповідуючи таку ідею, в «Київ-Баскеті» ще минулого грудня організували власний дитячий заклад. З тих пір на базі середньої школи № 175 працюють кілька спецкласів з баскетбольним ухилом, де учнями хлопчики 1983—1985 років народження.

— Умови для нас створено відмінні, — розповідає С.В'юн. — Маємо зал, пластикові щити, достатньо якісних м'ячів, нещодавно нам закупили яскраву і зручну форму. Гріх не вигравати турнір за турніром. А ще фірма «Денді» і її президент Михайло Юрійович Бродський подбали про літній тренувально-оздоровчий збір для наших учнів

— І де ж він проходив?

— Там, де сходиться Азовське з Чорним морем, у Керчі. Тридцять хлопчиків вирушили до Криму, де пробули місяць. До речі, фірмі це коштувало немалі гроші. На кожного з хлопчиків було виділено по сто доларів. Це проїзд залізницею в обидва кінці, проживання в готелі, чудове харчування в кафе.

До Києва юні баскетболісти повернулися зміцнілими, засмаглими, загартованими і готовими вдосконалюватися. Переконаний, якщо у нас будуть такі люди, як пан Бродський, то в Україні спорт, і зокрема баскетбол, ніколи не загинуть...

А я дізнався в клубі «Київ-Баскет» від його директора Едуарда Демчука, що вирішено розширювати ДЮСШ, набирати нові групи, залучати до роботи фахівців дитячого баскетболу.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

***

Віце-чемпіони країни спортсмени «Київ-Баскета» кілька днів провели в столиці сусідньої Росії — Москві. Там наші баскетболісти обіграли місцеві клуби «Спартак» — 86:84 і «Динамо» — 97:96, а ще клуб зі Швейцарії — 113:74. А сьогодні «Київ-Баскет» стартує в міжнародному турнірі, присвяченому 200-річчю Одеси. Там гратимуть ще й наш чемпіон — київський «Будівельник», миколаївський «Корабел», одеська «БІПА-Мода» та ізраїльський клуб вищого дивізіону.

ЛИШЕ РЕЗУЛЬТАТИ

Першість країни з футболу. Друга ліга. Четвертий тур. ФК Львів — Газівник — 4:1, Рось — Галичина — 0:1, Дружба — Віктор — 1:1, Азовець — Сіріус — 2:0, Титан — Металург (Костянтинівка) — 5:1, Металург (Керч) — Динамо (Луганськ) — 2:0, Чайка — Медіта — 1:3, Динамо (Саки) — Шахтар — 2:0, Артанія — Таврія — 1:0, Меліоратор — Чорноморець-2 — 2:1.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України. Видавець — Президія Верховної Ради України. 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Перший заст. головного редактора А. ГОРЛОВ.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о.заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, С. ПРАВДЕНКО (головний редактор), Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець. ♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій. ♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 380290.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Зам. 0311157.

Газету набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».